

Tjänsteställe, handläggare
Regionkansliet
Magnus Persson, senior rådgivare

Datum
2020-09-10

Beteckning
Dnr 20RS2517

Till Finansdepartementet

Remissvar Fi2020/00647/K /Region Örebro län

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k.remiss@regeringskansliet.se

Diarienummer Fi2020/00647/K / Region Örebro län/

Svar på remissen Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SoU 2020:8)

Region Örebro län lämnar följande synpunkter på rubricerad utredning. Inledningsvis lämnas allmänna och övergripande synpunkter. Därefter lämnas synpunkter på kommitténs enskilda överväganden och förslag i utredningens kapitel 19 och 20.

1. Allmänna och övergripande synpunkter

1.1 Betänkandets rubrik ger ett snävt perspektiv

Ett absolut och mycket viktigt uppdrag för en kommun (och även en region) är att leverera ”välfärd”. Förmågan att leverera välfärdsuppdraget är central för relationen mellan invånare och kommun/region.

Men det är inte det enda uppdraget. Som kommittén konstaterar finns (minst) två andra uppdrag, vilka också måste fungera för att kommunens/regionens uppdrag ska kunna anses genomfört.

Att klara demokratin är det ena. En kommun/region måste i sitt ledarskap och sin verksamhet klara av dialogen med medborgare och näringsliv för att vara trovärdig. Förmågan att säkerställa både ett politiskt och tjänstepersonsledarskap är central för tillit och kapacitet.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 70 00
Fax: 019-602 70 08
Organisationsnummer: 232100-0164

Det andra är engagemanget för kommunens/regionens ”territorium” – den geografi som ska utvecklas och fungera väl för invånare och företag. Privat och offentlig service, myndighetsutövning, attraktionskraft etcetera är exempel på sådant som behöver finnas på plats. I detta ligger också kommunens/regionens roll i en större geografi. Ett väl fungerande samspel med grannkommuner/grannregioner och statliga myndigheter är avgörande för den territoriella utvecklingen.

Region Örebro län anser att den valda rubriceringen på betänkandet därför är olycklig. En kommun/region är så mycket mer än en leverantör av statligt ”beställd” välfärd.

1.2 Direktiven och statens ansvar för rikets indelning

*“If I’d asked my customers what they wanted, they’d have said a faster horse”
(tillskrivs Henry Ford)*

Utredningen har genom direktivens försiktighet fått förhålla sig till ett relativt smalt område när det gäller sina förslag.

Genom direktivens tydliga skrivningar om att ”analysen ska utgå från att kommunsammanslagningar ska vara frivilliga” har de strukturella lösningar som stått till buds kringskurits. Utrymmet för att lämna radikala förslag blir därmed begränsat.

”Nollalternativet är inte ett alternativ” skriver utredningen i avsnitt 21.1.1. Men förslagen ligger inte långt från status quo. ”Strategisk samverkan” och ”process” har blivit de alternativ som utredningen haft till sitt förfogande.

Genom att så tydligt lyfta fram frivilligheten i kommunsammanslagningar blir det svårt att via direktiven utläsa vilken roll regeringen anser att staten har för rikets indelning.

Enligt Region Örebro läns uppfattning är det ytterst ett nationellt ansvar att säkerställa en ändamålsenlig indelning av landets geografi. Att detta bör ske i tät och nära dialog med den kommunala och regionala politiska nivån är självklart.

Så finns till exempel inga resonemang om ”Lag (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting” (Indelningslagen) och dess roll för strukturella förändringar. Med den utformning som lagen har i dag blir ribban för förändringar mycket hög – och ansvaret för eventuella förändringar läggs i allt väsentligt på kommunerna och deras medborgare.

Det är osannolikt att de ”strategier” som utredningen landar i kommer att leda till att förhoppningar om en mer ändamålsenlig kommunstruktur ska kunna utvecklas underifrån, så länge Indelningslagen inte ändras.

Region Örebro län anser att det varit önskvärt att kommittén tänjt på direktivens ramar och till exempel utgått från nationella överväganden och kommit med skarpa förslag på kriterier för indelningsändringar

Även omfattningen av den kommunala självstyrelsen avgörs av riksdagen. Kommittén lyckas här blanda samman de två frågorna; den om *indelningen av riket* med den om *former och nivå för den kommunala självstyrelsen*. Den förra avser frågan om *antal och struktur* på rikets kommuner, den senare hur dessa kommuner ska *ledas och bedriva verksamhet*.

Kommunutredningen är nu den fjärde större statliga utredning¹ som haft detta ”underifrånperspektiv” som utgångspunkt. Samtliga har (hittills) satt mycket blygsamma avtryck i samhällsorganisationen.

1.3 Rätt utmaningar identifierade

Region Örebro län delar utredningens uppfattning att många kommuner står inför stora utmaningar. Demografisk utveckling, ekonomiska förutsättningar, kompetensförsörjning, demokrati, migration och integration, lokal attraktivitet, socioekonomiska förutsättningar och klimatförändringar är de som finns högst på agendan, i varierande grad. Dessa utmaningar är i hög grad desamma som regionerna har.

1.3.1 Demokrati och ett starkt politiskt ledarskap är en förutsättning

Region Örebro län hade gärna sett att kommittén i än högre grad också fokuserat på demokratiska frågor och det politiska ledarskapets roll. Detta borde också kopplas samman med till exempel de begränsningar i handlingsfrihet som förekomsten av riktade statsbidrag, och de låsningar dessa innebär, leder till.

Olika kommuner har i dag olika förutsättningar, inte minst demokratiska. Per fullmäktigemandat skiljer det som exempel från 187 röstberättigade i en kommun som Ljusnarsberg till över 7 300 röstberättigade i Stockholm. Kommittén har enligt Region Örebro läns uppfattning allt för ensidigt fokuserat på de mindre kommunernas demokratiska problem. Den har helt negligerat det som gäller de stora kommunernas möjlighet att utveckla goda relationer mellan förtroendevalda och medborgare. Detta gäller inte minst i storstadsområdena, som för den enskilde medborgaren i många aspekter saknar kommungränser.

¹ Ansvarskommittén, Statens regionala organisation, Indelningskommittén, Kommunutredningen.

1.4 Asymmetrisk uppgiftsfördelning

Utredningen avfärdar asymmetrisk uppgiftsfördelning som en heltäckande lösning, men anser att det kan testas inom en begränsad försöksverksamhet. Region Örebro län delar bedömningen och menar att det finns en risk att ”A- och B-kommuner” skulle kunna bildas.

Däremot anser Kommunutredningen att det bör vara möjligt att göra vissa avsteg från symmetriprincipen om det handlar om att ytterligare föra över ansvar från staten till vissa kommuner förutsatt att finansiering medföljer.

Region Örebro län delar utredningens bedömning i denna del, det vill säga att asymmetrisk uppgiftsfördelning inte är önskvärd kring de mest centrala välfärdsområdena, men kan vara positiv för vissa verksamhetsområden om uppgifter flyttas från stat till kommun. Det finns redan idag en asymmetrisk uppgiftsfördelning inom lantmåteriverksamhet. Övertagandet av lantmåteriverksamheten har stärkt dessa kommuners utvecklingsmöjligheter.

Asymmetrisk uppgiftsfördelning skulle kunna utökas på frivillig basis och även vara lämplig att testa inom ramen för försöksverksamhet. Tänkbara områden för asymmetriska lösningar skulle vara delar av arbetsmarknadspolitiken och vissa digitaliseringstjänster.

Enskilda kommuner, kommuner gemensamt eller regioner bör kunna komma i fråga för övertagande av statliga uppdrag. Ett viktigt perspektiv är att hitta rätt nivå på ansvarsutkrävande om så sker.

1.5 Bristande insikt om samspelet kommun – region

Kommittén har i grunden ett perspektiv som utgår från en beställar-utförarrelation mellan stat och kommuner/(regioner). Region Örebro län hade uppskattat ett vidare perspektiv som utgått från det samlade samhällsuppdrag som finns på nationell, regional och lokal politisk nivå. Subsidiaritet och mest ändamålsenliga nivå är bra utgångspunkter för en analys.

Region Örebro län anser att det är en stor brist att utredningen inte alls nämner den regionala nivån och de lagstadgade uppdrag som åligger regionerna i detta sammanhang. Så skriver till exempel utredningen att strategin och förslagen innebär att staten tar ett tydligare ansvar vad gäller statliga utvecklingsfrågor för kommunerna.

Region Örebro län anser att regeringen behöver beakta statens uppdrag till regionerna att leda och samordna det regionala utvecklingsarbetet innan kommitténs förslag om andra lösningar diskuteras.

Region Örebro län anser att utredningen inte i tillräcklig omfattning belyst relationen mellan region och kommun. Den potential som den regionala nivån har i sitt uppdrag från staten att bidra till att stärka och underlätta kommunernas arbete och möjligheter att hantera de utmaningar dessa står inför har inte synliggjorts. Fokus har i allt för hög grad legat på formaliserat samarbete kommunerna emellan.

Såväl formellt som informellt samarbete med regionen, liksom informellt samarbete mellan kommunerna, har inte analyserats i tillräcklig omfattning. Region Örebro län ser detta som en stor brist i utredningens analys.

Redan idag förekommer omfattande formell och informell samverkan både i gränssnittet mellan kommunens och regionens sjukvård och mellan sjukvård och socialtjänst samt när det gäller regional utveckling och kultur. En fråga som kommittén borde ställt sig är om inte en stark och resursrik organisation som en region ytterligare skulle kunna bidra till att stärka särskilt små kommuners kapacitet? Många av regionerna har inte ens 10 års erfarenhet av sitt uppdrag och det är naturligt att detta utvecklas, i nära dialog med staten och kommunerna, så att samhällsuppdraget i sin helhet blir så ändamålsenligt som möjligt.

Ett sådant förhållningssätt hade möjliggjort för kommittén att fördjupa sin analys av vilka frågor som har utvecklats till att ha en tydlig regional logik och därmed, för vissa frågor, också ett förändrat huvudmannaskap. Räddningstjänst, vuxenutbildning, gymnasieskola, delar av näringslivsarbetet, attraktivitet med flera är exempel på frågor som många gånger har en regional logik som för medborgarna går över kommungränserna.

Att flytta över uppdrag till regional nivå kan också stärka demokratin. Ett till exempel är kollektivtrafiken som det nu kan utkrävas politiskt ansvar för på regional nivå, att jämföra med den otydlighet som ofta fanns i tidigare bolagskonstruktioner. Ett annat är de politiska prioriteringar som görs inom kulturområdet, inom ramen för kultur-samverkansmodellen.

1.6 Socioekonomisk struktur är lika intressant som geografisk

Kommittén har för sin analys valt att genomföra en socioekonomisk kartläggning av Sveriges kommuner. Region Örebro län finner denna mycket intressant. Det hade varit önskvärt om utredningen dragit fler slutsatser och lagt fler förslag som kopplar till denna kartläggning.

Med ett socio-ekonomiskt perspektiv skulle utredningen sannolikt kunnat analysera förutsättningarna för kommunerna på ett annorlunda sätt.

Nu ligger fokus på den geografiska indelningen och därmed blir ”stad-land” perspektivet förhärskande. Avstånd till större tätort/lärosäte blir avgörande för analysen. Detta är enligt Region Örebro län en grov förenkling som ger en för endimensionell bild av kommunerna. Så skiljer sig till exempel Hällefors och Ljusnarsbergs kommuner åt i flera dimensioner, även om de i utredningen hänförs till samma kommuntyp.

2. Kapitel 19: En strategi för stärkt kapacitet i kommunerna

Mot bakgrund av det som tidigare anförts om problematiken runt frivilliga sammanslagningar bedömer Region Örebro län att den föreslagna strategin inte är helt realistisk.

Varken i Norge eller i Finland har frivilliga sammanläggningar annat än i enstaka fall kommit till stånd bland de minsta kommunerna – som för övrigt är betydligt mindre än de minsta kommunerna i Sverige.

Även i svenska kommuner är motståndet mot sammanläggningar starkt vilket bland annat blivit tydligt i de folkomröstningar som genomförts. Ekonomiskt starkare kommuner tycks oroas av att sammanläggningen innebär en ökad belastning medan mindre och ekonomiskt pressade kommuner oroas av att få ett minskat inflytande och att hamna i periferin i en större kommun. I vilken utsträckning som dessa invändningar har fog för sig diskuteras överhuvudtaget inte i betänkandet.

Den bristande realismen blir än tydligare mot bakgrund av bristen på enighet i kommittén.

3. Kapitel 20: Förslag och bedömningar

20.1 Strukturella åtgärder

20.1.1 *Stöd och incitament för strategisk samverkan och frivilliga sammanläggningar av kommuner*

Kommittén har varit förhindrad att lägga förslag om sammanslagningar som inte sker på frivillig grund. Företeelsen ”strategisk samverkan” blir därmed ett substitut för skarpa förslag.

Region Örebro län är tveksam till om ”strategisk samverkan” är svaret på de stora och krävande utmaningar som kommittén lyft fram. De exempel som redovisas är

mycket begränsade och inte övertygande. Sannolikheten för att tillit och förtroende mellan två eller flera kommuner ska byggas upp så starkt att man över partipolitiska gränser ska bli överens om att frivilligt slå samman kommuner verkar något naivt.

Bidrag till processarbete

Förslaget tillstyrks, men stöden bör vara mer omfattande. Att utreda sammanslagningar och utveckla samverkan är resurskrävande och därför är tanken med förslaget positivt. Dock är sannolikt kostnaderna för att genomföra samverkan och sammanslagningar i praktiken höga. Om staten vill uppmuntra sammanslagningar är det rimligt att processen är kostnadsneutral för inblandade kommuner. Därför bör staten även erbjuda kostnadsersättning för själva införandet och övergångskostnader.

Varje kommunkonstellation kan enligt kommitténs förslag få upp till en miljon kronor i stöd för att utveckla samverkan. Med tanke på att de positiva effekter som samverkan ger och att utredningen ser strategisk samverkan som en lämplig strukturåtgärd bör avsevärt större resurser avsättas för att utveckla samverkan.

Ekonomiskt incitament för frivilliga kommunsammanslagningar

Region Örebro län avstyrker utredning om skuldöverföring till staten i samband med frivilliga kommunsammanslagningar.

Kommunutredningen menar själva att sammanslagningar har marginell ekonomisk potential. Trots detta föreslår utredningen att staten tar över de långfristiga skulderna och pensionsförpliktelser från kommuner som frivilligt genomför kommunsammanslagningar. Detta skulle kunna öka statens skulder med ungefär 500 miljarder kronor, om samtliga kommuner skulle slås samman. Beloppet är oproportionerligt stort i förhållande till de vinster som sammanslagningar enligt utredningen kan ge.

20.1.2 Försöksverksamhet

Region Örebro län tillstyrker att försöksverksamhet införs.

Den måste dock vara radikal och långsiktig – minst 10 år! Med tanke på att Tillitsdelegationen föreslog försöksverksamhet redan 2018 är det hög tid för ett genomförande. Processen bör påskyndas. Det kan exempelvis ske genom att regeringskansliet själva tar fram ett förslag eller tillsätter en utredning som skyndsamt gör det.

Försöksverksamheten bör också öppna för nya och innovativa samverkansformer mellan kommuner, regioner och statliga myndigheter.

20.1.3 Former för stöd och analys för att stärka kommunernas kapacitet

En kommundelegation inrättas

Region Örebro län menar att utredningens förslag om en Kommundelegation bör övervägas. Huvudargumentet är att staten på detta sätt skulle kunna markera och tydliggöra sitt ansvar för kommunstrukturen och kommunernas villkor. Delegationen bör dock kompletteras med representanter från den regionala politiska nivån för att kunskap om samspelet mellan kommuner och den regionala nivån ska tillvaratas.

Det finns en risk att delegationen inte kommer att få full sysselsättning om kommitténs förslag om skuldavskrivning inte kommer att realiseras. Det finns dock, enligt Region Örebro läns uppfattning, många och viktiga andra frågeställningar som staten bör ta ansvar för i förhållande till kommunerna. En sådan fråga finns i betänkandet – frågan om möjligheter att bygga nya bostäder runt om i landet. Men kopplingen till problem med överskott av bostäder bör också adresseras, där den är aktuell.

En annan fråga är den som tidigare uppmärksammats, nämligen att olika kommuner och kommuntyper behöver få möjlighet att systematiskt föra dialog med staten på sina villkor – *”one size does not fit all”*. Förortskommuner med socioekonomiska utmaningar och ytstora kommuner med liten befolkning har olika frågor att föra fram i sin dialog med staten. Den föreslagna delegationen kan med fördel ges i uppdrag att föra dialog med enskilda kommuner eller kommungrupper för att anpassa statens relation till relevanta förutsättningar. Den socioekonomiska analysen skulle här kunna ligga till grund för gruppering av kommunerna i dialogen med delegationen.

Uppdrag till landshövdingarna

Region Örebro län ställer sig avvisande till att landshövdingarna ges en samordnande roll för samtal i regionerna om kommunernas utveckling. Att lägga detta på 20 statliga befattningshavare, som i sin ordinarie roll bland annat har tillsynsuppgifter och utgör en juridisk instans i förhållande till kommunala beslut innebär risk för inbyggda intressekonflikter.

När det gäller löpande regionala utvecklingsfrågor har regering och riksdag i lag gett regionerna i uppdrag att samordna utvecklingsinsatser tillsammans med bland annat kommunerna. Ett löpande uppdrag till landshövdingarna skulle kunna leda till otydlighet och riskera att parallella processer etableras, vilket måste undvikas.

Region Örebro län menar att uppdraget att föra dialog med kommunerna – enskilt eller i grupp – där staten anser att så bör ske, ska ges till personer som obundet kan föra samtal med förtroendevalda i berörda kommuner. En modell kan vara att knyta ett antal seniora sakkunniga till delegationen.

Aktivt forskningsuppdrag

Region Örebro län noterar att kunskapsunderlaget inom centrala frågeställningar är tunt och att utredningen behandlar många frågor som är sparsamt beforskade. Region Örebro län menar att kommittén gärna kunde lämnat mer långtgående förslag om hur en mer proaktiv forskning inom området centrala aspekter skulle kunna organiseras. Den föreslagna Kommundelelegationen är ett försök, men enligt Region Örebro läns uppfattning i denna ambition allt för blygsam.

Centrum för Kommunstrategiska studier (CKS) i Östergötland lyfts fram som ett positivt exempel på hur kommunerna i en region organiserat policyrelevant forskning. Region Örebro län menar att staten, via sitt övergripande ansvar för forskningsfinansiering, borde uppmuntra en utveckling av initiativ liknande CKS. Ett sådant uppdrag skulle med fördel kunna läggas på den föreslagna delegationen.

20.2 Statens åtaganden och statlig närvaro i hela landet

20.2.1 Omlokalisering av myndigheter och etablering av servicekontor

Statens närvaro i hela landet behöver enligt Region Örebro läns uppfattning systematiseras. Service till medborgarna är en viktig aspekt som etablering av servicekontor ska tillgodose. Men en tydlig närvaro kräver en helt annan ambitionsnivå. Även till exempel Polismyndighetens och Arbetsförmedlingens närvaro är viktig för att medborgarna i kommunerna ska ha förtroende för staten även framöver. Det kräver mer än någon timmes öppetid i veckan!

En minst lika viktig fråga är de statliga arbetstillfällena som verksamheterna genererar och den breddning av arbetsmarknaden som detta ger. Det är angeläget att verksamhet med olika typer av arbetsuppgifter lokaliseras och utvecklas även till kommuner utanför residensstäder och högskoleorter. Tillväxtverkets verksamhet i Arjeplog, och Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan, Hällefors kommun, är goda exempel som manar till efterföljd.

Ett första steg från regeringens sida borde vara ett tydligt moratorium för centralisering av befintlig verksamhet för utpekade myndigheter och lärosäten.

20.3 Kommunernas ekonomi

20.3.1 En statsbidragsprincip

Region Örebro län bejaktar att en ny princip för statsbidrag etableras och att denna princip fastställs av riksdagen. Grunden skall vara generella statsbidrag. Punkt.

De kortsiktiga, riktade statsbidragen skall tas bort. Särskilt positivt är att utredningen noterar problematiken runt bidrag som riktar sig mot ökad bemanning och löner. Principen ska gälla såväl kommuner som regioner.

I de fall det fortsatt (undantagsvis) skulle förekomma riktade statsbidrag, måste detaljredovisningen från kommunen av statsbidragets användning tas bort. Inte minst finns alltid risk för att kommuner som inte har resurser att klara ”motsvarande egeninsats” av detta skäl tvingas avstå. Den typen av villkor bör därför inte kopplas till riktade bidrag. Alla former av byråkratiskt betungande ansökningsförfaranden och redovisningar måste också elimineras för att kommuner/regioner med små resurser ska orka och därmed anse det mödan värt att ta emot bidragen.

20.3.2 Kommunalekonomisk utjämning

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet behöver löpande anpassas till förändrade förutsättningar. Region Örebro län bejakar att så sker.

En reflektion är dock om staten ska utarbeta metoder för detta med befintlig kommunstruktur? Om så sker måste staten vara medveten om att man genom systemet också delvis eliminerar ekonomiska incitament för en annan kommunstruktur. Men enligt resonemangen ovan är detta statens val.

Alla kommuner som finns i en kommunstruktur som staten finner rimlig ska ha rimliga förutsättningar. Därmed krävs att systemet löpande justeras.

20.4 Kommunernas kompetensförsörjning

20.4.1 Underlätta kommunernas personalrekrytering

Region Örebro län delar kommitténs bedömning att kommunernas kompetensförsörjning är en del av en övergripande problematik. Det är svårt att speciellt träffa den kommunala delarbetsmarknaden med specifika insatser.

Dock har, som Sveriges kommuner och regioner, SKR redovisar i en enkät till landets kommuner, till exempel samarbete i formaliserade konstellationer underlättat kompetensförsörjningen inom samhällsbyggnadsområdet.

20.4.2 Nedskrivning av studieskulder

Region Örebro län bejakar utredningens förslag, utan att ta ställning till alla detaljer.

En fråga som reses är om man för att få nedskrivning både måste arbeta och skattskrivna sig i den berörda kommunen. Att arbeta i kommunen löser kompetens-

försörjningsfrågan, att skattskrivna sig handlar om skatteunderlag, underlag för skolor etcetera.

Att lösa båda dessa i en modell är kanske svårt, inte minst när man i dag ser att arbetsmarknadsregionerna växer och pendlingen över kommungränserna ökar, inte minst för kommunanställda med akademisk utbildning.

20.5 Kommunernas digitaliseringsarbete

Bredbandskapaciteten är avgörande

Många av kommunernas digitala system fungerar i hela kommunens geografi. Hemtjänstens digitalisering är kanske det mest tydliga exemplet, men även till exempel övervakning av teknisk infrastruktur kräver digital kapacitet i hela territoriet. Därför kan kommunernas digitaliseringsarbete inte utvecklas om inte den fysiska infrastrukturen i form av bredband, 4G- och 5G-nät möjliggör snabb och tillförlitlig uppkoppling som ger rätt digitala verksamhetsförutsättningar.

20.5.1 Förvaltningsgemensam infrastruktur för grunddata och informationsutbyte

Region Örebro län instämmer i utredningens förslag. Staten bör ta ett långsiktigt ansvar för att etablera en över tid hållbar förvaltningsgemensam infrastruktur för grunddata och informationsutbyte som kommunerna kan ansluta sig till. För att uppnå full effekt av den förvaltningsgemensamma infrastrukturen krävs att även statliga och regionala aktörer får, kan och vill ansluta sig.

20.5.2 Rättsligt beredningsorgan

Region Örebro län bejakar förslaget om att regeringen tillsätter ett beredningsorgan som får i uppdrag att löpande ta fram beredningsunderlag för att anpassa gällande rätt så att den möjliggör accelererad digitalisering och förbättrad digital informationsförsörjning i kommunerna. Region Örebro län ser inga hinder för att DIGG skulle kunna få detta uppdrag.

20.5.3 Stöd för kommunernas digitaliseringsarbete

DIGG bör enligt Region Örebro läns uppfattning ges i uppdrag att stödja kommunernas digitaliseringsarbete i syfte att driva utvecklingen framåt, främja kreativiteten och belysa de nya möjligheterna som digitaliseringen ger kommunerna. Det är önskvärt att man utgår från den nationella digitaliseringsstrategins fem olika områden: kompetens, trygghet, innovation, ledning och infrastruktur i det arbetet.

20.6 Övriga förslag och bedömningar

20.6.1 Kommunernas klimat- och hållbarhetsarbete

Klimat- och hållbarhetsfrågorna är nu en självklar del i kommunernas utvecklingsambitioner. Regionernas roll i dessa frågor ökar kontinuerligt, inte minst genom regeringens uppdrag i villkorsbesluten.

Region Örebro län ser det som självklart att ett fördjupat samarbete mellan regionen och kommunerna är en nyckel för ett framgångsrikt arbete.

20.6.2 Samverkan inom verksamhetsområden med betydande investeringsbehov

Region Örebro län bejakar utredningens förslag om att tillsätta en utredning om huruvida det finns behov av ändringar i speciallagstiftning om grundläggande infrastruktur, som till exempel VA eller bredband, för att underlätta samverkan mellan kommuner.

20.6.3 Förstärkning av kommunernas planeringsprocesser genom flernivåsamverkan

Region Örebro län avstyrker utredningens förslag om förstärkning av kommunernas planeringsprocesser genom flernivåsamverkan. Syftet med förslaget är enligt utredningen ett förbättrat samspel och samarbete i lokala och regionala planeringsprocesser för att skapa attraktiva platser för medborgare, företagare och besökare. Region Örebro län anser att stora delar av detta ryms inom det redan befintliga lagstadgade uppdrag som regionerna har genom det regionala utvecklingsansvaret. Det finns också i dagens lagstiftning möjlighet att formalisera samspelet mellan kommunerna och den regionala nivån, enligt modell i Plan och bygglagen, PBL, för Stockholm och Skåne.

20.6.4 Underlätta bostadsbyggande i kommuner med särskilt stora utmaningar

Region Örebro län anser att kommittén här lyfter en principiellt viktig fråga. I dagsläget omöjliggör regelverket för redovisning av kommunalt fastighetsbestånd en utveckling i många kommuner och orter i enlighet med ambitionerna för den regionala tillväxtpolitiken. En utredning som leder till att Redovisningsnämndens riktlinjer förändras bör tillsättas.

I sammanhanget bör också frågan om kommuner med för stora bostadsbestånd uppmärksammas. Den föreslagna Kommundelegationen bör, tillsammans med Statens Bostadsomvandling AB, utforska långsiktiga lösningar också för dessa situationer. Omställning eller rivning av äldre fastigheter måste kunna göras samtidigt som nybyggnation möjliggörs, inom ramen för ett rimligt kommunalekonomiskt utfall.

Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande (S)

Rickard Simonsson
Regiondirektör

...

...